

54281

8. SZAM

Handwritten notes in purple ink, including the number '10' and some illegible characters.

fotó

1936. AUGUSZTUS

310

50 FILLÉR

**A nagyigényű
amatőr
legbiztosabb és
legtökéletesebb
negatív anyaga**

**Nagyításokhoz
különleges fajta
Ilford brom-
papirok**

Ilford- lemez, film, és Leica-film
Extra finom szemcse!

Hyper- Utolérhetetlen
minőség!

Pan Nem drágább mint más
gyártmány!

Beszerezhetők a fotóüzletekben,
vagy a vezérképviselőnél

FEHÉR és TSA.

Magyar nyelvű
prospektus díjtalan.

Budapest IV. kerület, Kossuth Lajos-u. 13.

Ilford negatív anyagra felvett érdekes amatőr felvételeket korlátozott mennyiségben veszünk.
Bemutató a képviselőnél!

Exponálási táblázat díjtalan.

Művészi

*fényképezésnél
páratlan előnyei
vannak a*

„KORELLE — REFLEXNEK“.

Könnyen cserélhető tele-objektívek és hosszabbító
tubusok egészítik ki a felszerelést.

Kapható 120.—től 312.—pengőig.
(Részletre is.) Kérje az „F 23” árjegyzéket az
egyedárusítótól:

CHMURA IV., Ferenciek-tere 2

TARTALOM:

CIKKEK:

1. Leonard Misonne: A légkör.
2. Leiden Gusztáv: Válasz . . .
3. —t . . .: Az ember néha elgondolkozik.
4. Horváth Ferenc: Megvilágításmérő.
5. Schuster Ferenc: Apró fogások.

MÜMELLÉKLETEK:

1. Dulovits Jenő: Csendélet.
2. Vadas Ernő: Meleg van.
3. Pallovich Sári: Virágok között.
4. Szamkó Tibor: Hullámokon.
5. Schuster Ferenc: Segítség.
6. Aschner Patty: Liliom.
7. Szöllősy Kálmán: Aratás.
8. Thirring Gusztáv: Backhand.

Nyáron is . . . .

Schleussner

OLYMPAN 17/10 DIN
FILM LEMEZ

1. Teljesen szemcsementes!

2. Szűrő nélkül is helyesen adja vissza a tónusokat!

3. Rendkívül tág megvilágítási lehetőség!

4. Fényudvarmentes!

A megbízható jó minőség márkája

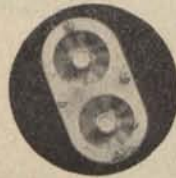
Filmek
Lemezek
Papírok

 Vezérképviselő:
SALZER ENDRE
 BUDAPEST
 V., Hold-u. 25.
 Telefon: 1-134-48.
DITMAR-kino!**DITMAR-kino!****DITMAR-kino!**

változtatható a fényrekesz felvétel közben.

látható a fényrekesz beállítás és a filmmérő scala felvétel közben.

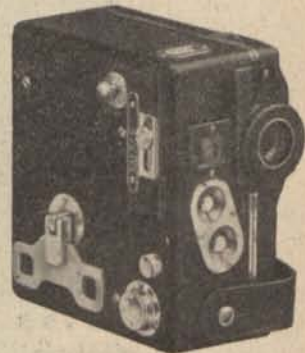
változtatható a sebesség felvétel közben.

Vertikális parallaxis kiegyenlítés

horizontális parallaxis kiegyenlítés

DITMAR kino előnyeit megmagyarázzák Önnek a szaküzletek

 Vezérképviselő **Salzer Endre V., Hold-u. 25. Tel.: 1-134-48.**

Fenti készüléket készséggel mutatja be

Kizárólag keskenyfilmmel foglalkozó szaküzlet

Filmkölcsonzés. Modern Laboratorium.

Budapest, VIII., Rákóczi-ut 23.

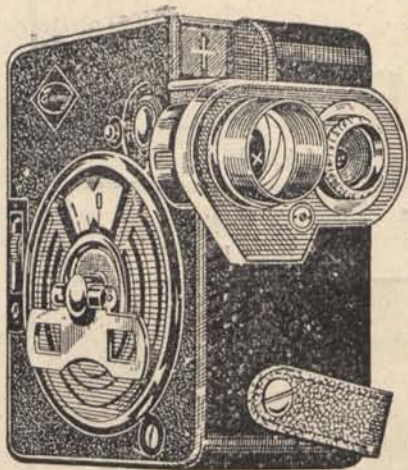
A telefongyári iskolai vetítőkészülék főügynöksége!

AMATEUR

SERVICE

Telefon: 1-433-99.

Az EUMIG INDEX kamarával a filmezés könnyebb, mint egy box-géppel való fényképezés, mert a film helytelen megvilágítás a ezen egyedülálló felvevőnél kizárt dolog, ezt a részét automatikusan elvégzi a beleépített fotocella. Ami pedig a film árát illeti, tájékozásul álljon itt, hogy egy kb. 9 méteres film ára, fordítóhívással együtt

4-5 P és másfél percig gyönyörködhet annak vetítésében, amikor és ahányszor kedve tartja.
EUMIG felvevő-kamarák fotocellával (9,5 mm-es filmek részére):
Index kamara 1:2,8 fényerejű Meyer Trioplánnal, beépített fotocellával P 360
Index kamara beálíth. 1:2,8 f.-e. Meyer Trioplánnal, beép. fotocellával P 465
Index kamara 1:1,5 fényerejű Meyer Plasmáttal, beépített fotocellával P 620
 Fotocella nélkül is kaphatók olcsóbb árban.

Dollina

Dollina II. beépített távolságmérővel 1:2,9 Steinheil Cassar optikával és Compur zárral, 36 felvételre 24×36 normálkinofilmre, ára csak P 196.—

Schneider Xenar 1:2,9	-----	5 mm optikával, Comp. Rapid zárral	-----	P 256.—
Zeiss Tessar 1:2,8	-----	5 mm optikával, Comp. Rapid zárral	-----	P 290.—
Schneider Xenon 1:2	-----	4,5 mm optikával, Comp. Rapid zárral	-----	P 320.—

Mimosa

Patronok mindenféle kiskép-készülékhez. Baldina, Contax, Dollina, Leica, Retina-hoz alkalmas és utántölthető.

Mimosa Extrema és Mimosa Panchroma filmmel töltve	ára P 4'60 és 4'70
Mimosa keskenyfilm 9'5 mm 1 tekercs Ortho	... .. P 3'—
Mimosa keskenyfilm 9'5 mm 1 tekercs Panchro	... .. P 3'50

Vezérképviselők:

Silberer és Fornét

Budapest, V., Bálvány-utca 16. szám

Telefon: 1-276-23.

A LUMINAX nagyítóba

az összes EXAKTA objectivek, mivel ezek cserélhetők, — alkalmazhatók.

Az objectív a Luminax foglalatban csavarható be. A beállítás csigamenettel történik. Felvágatlan filmtekercsek részére alkalmas vezetés. Szellőztetés a reflektor felcsapásával történik.

Magyarországi vezérképviselet:

KULHANEK H. A.

BUDAPEST, IV. KER.,
ESKÜTÉR 8. SZÁM
TELEFON: 1-887-78

DRESDEN-STRIESEN 224.

**FOTO
SOMMER**
FÉNYKÉPÉSZETI SZAKÜZLET

MŰVÉSZIES NAGYÍTÁSOK
BUDAPEST, IX.
RÁDAY-U. 2.
gyors, gondos, olcsó
kidolgozás.

Hatschek Emil

**FOTO
OPTIKA
KINO**

*Andrássy út 13.
Erzsébet körút 38.*

1936. évi új árjegyzékem megjelent

„FLOU-NET“

(L. Misonne szabadalom)

A szabályozható, tökéletes **lágyszerű** előtét.

A felvételnél és nagyításnál egyaránt alkalmazható. Hatásában felülmúlja a legjobb lágyszerű lencsét is. Kapható a jobb szaküzletekben és a vezérképviselőnél

Prospektus
díjtalan!

GALACZ V.

Budapest, IV., Váci-utca 78/80. IV. 3.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST, IV. KERÜLET,
FERENC JÓZSEF-RAKPART 17

TELEFON: 1-825-88

Postatakarékpénztári csekk. 27627

MEGJELENIK HAVONTA

F O T O

ELŐFIZETÉSI DIJAK:

Egész évre . . . . . 6.— P
Félévre . . . . . 3.— P

Egyes szám ára 50 fillér

Ausztria . . . . . 1 shilling
Csehszlovákia . . . . . 8 Csk
Románia . . . . . 40 le
Jugoszlávia . . . . . 12 D

A PHOTO-CLUB ÉS A B. S. E. FOTOSZAKOSZTÁLYÁNAK ÉS A BP. SZFÖV. VIZMŰVEK
FOTOSZAKOSZTÁLYÁNAK HIVATALOS LAPJA

A légkör

Az olajnyomás és a lírai ködös hangulatok világszerte ismert nagymesterének: **Léonard Misonne** urnak köszönhetjük következő, lapunk részére írt, rendkívül érdekes fejtegetéseit.

Misonne mesternek egyébként nemcsak csodálatraméltó fényképezési alkotásai ismeretesek, de közismert az ő meggyőződéssel sikraszállása a régi iskola fotoművészete mellett és az új és az ultramodern irány ellen olyannyira, hogy ennek megjelölésére külföldön ma már új kifejezés: a **Misonneismus** szó keletkezett, melyet készséggel adunk át ezennel mi is a közhasználatnak.

Egy ízben egy, a képeimet nagy jóakarattal megtekintő úriember végül is azzal a kérdéssel fordult hozzám: „Hogyan van az, hogy Ön nem megy el Olaszországba? Ön ott csodákat produkálna! Hiszen csak magában Rómában és Róma környékén is már a témák végtelen sorozatára akadna és mindenekfelett megtalálná a legideálisabb, legvakítóbb, kristálytiszta, átlátszó légkört. 20 kilométer távolságú hegyek oly tisztán látszanak, akár csak a 20 méter távolságban levő fák. A fotografusok valóságos paradicsoma!”

„De hiszen ez akkor inkább a fotografusok gyehennája” — gondoltam magamban, de nem szóltam semmit. — Az illető úr igen előkelő, igen jó ízlésű egyén volt, aki éveken át ált az Örök Városban, sőt mi több, még szenvedélyesen fényképezett is. Így tehát — gondoltam magamban — hozzáértéssel beszélhet a dologról. De azután később, eltűnődve a halottakról, az a véleményem alakult ki, hogy ha ilyen kiváló egyéniség is ennyire téves nézete-ket vallhat, akkor bizonyára még inkább ugyanígy gondolkodik a gyengébb, vagy az átlag-fényképező is, vagyis a fényképezőgéptulajdonosok 99 százaléka. Azt hiszem tehát,

hasznos munkát végezek, ha elmondok egyet-mást a légkorról.

Kezdjük azzal, hogy megkülönböztessünk két nagyon is másféle, noha némileg kétségkívül összetartozó fogalmat: a világosságot és a légkört.

Semmisem kevésbé világító, mint az átlátszó tiszta légkör. Az olasz világosság lehet vakító. De a légkör, amelyről jó emberem beszélt, egyenlő a semmivel. Ez abszolút nulla. Egy egyszerű próba bebizonyítja ezt.

Zárkózzunk be egy igen fényes, napsütéses napon egy teljesen elsötétített szobába. Csináljunk az ablakredőnyön vagy függönyön egy néhánycentiméteres nyílást, amely áttereszt egy égő sugárnyalábot. Ha ezek a sugarak egy lyukba esnek, vagy valamely sötét görbületbe, nem fogják a szobát megvilágítani. Ha a légkör nyugodt és pormentes, nem tudod megmondani, hogy a sugarak merre haladnak. Sötétek maradnak, mint a szobában minden. De ha most felvered a port, vagy egy kis dohányfüstöt fújsz a sugarak útjába, a sugárnyaláb tüstént megvilágosodik és érzékelteti veled annak az égítésnek a hatalmasságát, amelyből a sugarak kiáradnak. Ezt a szerepet a por, vagy a füst tölti be.

Íme egy másik frappáns példa: Nézd meg az eget valamely szép tiszta téli éjjel. Az égbolt erősen fekete; a lehető legfeketébb! Pedig az egész űr tele van még a trópusi nap sugarainál is tüzezebb napsugarakkal. De az űr, abszolút tiszta lévén, sötét marad.

A tiszta légkör tehát nem lehet világító. Ebben a meggyőződésben mindig kerültem a túltiszta időt. Fotografálok tájakat többé-kevésbé minden időben: esőben, ködben, hóban; de mindig irtóztam a teljes napfény nagy világosságától. Az átlátszó, tiszta légkör festőietlen csúnyaságát még növelik a túlzottan kemény árnyékok. Mi sem rútább, mint ezek a nehéz árnyékok, különösen ha a gyakorlatlan fényképező még olyan sárga szűrőt is tesz a

lencséje elé, amely azután valóságos holdvilágos felvételt eredményez a tájról.

Már igen sokszor megírtam, de nem fáradok el, hogy folyton ismétljem: mi sem előnyösebb a fényképezőre nézve, mint a ködös, párás idő. Természetesen csak művészi szempontból. Hitelesség szempontjából, megengedem, a végső tisztaságot fogjuk keresni.

Néhány szót a ködről, a páráról! — Általános az a nézet, hogy a köd, a pára csak elhomályosítja, elsötétíti, zavarossá teszi a képet... Micsoda tévedés! Épp ellenkezőleg, ha bánni tud vele az ember, megvilágítja, áttekinthetőbbé teszi, leegyszerűsíti a tájképet.

Megvilágítja. — Valóságos fényzőn világít meg mindent. A pára mint fényszűrő hat, takarja a rút, kemény feketeségeket, amelyek nehézzé teszik a képet, amelyek azonban átengednek minden világosságot.

Áttekinthetőbbé tesz. — Tényleg, a természetesnek megfelelően adja vissza a légköri távlatot; a különböző távlati síkok elválnak egymástól; a levegő és világosság úsznak közöttük. Kifogásolták — és méltán, — hogy a fénykép nem adja vissza a perspektívát; a közeli síkok úgyszólván belesüllyednek a legtávolabbiakba; minden lapos és élettelen... Nos, ez a hátrány már enyhe pára mellett is eltűnik; minden sík a maga helyére kerül, a táj topográfiája helyreáll.

Tény, hogy a légkör kevésbé szükséges akkor, ha a perspektiva magából a tárgy természetéből önként adódik. Így például városi látképeknél, épületeknél, utcáknál, stb. a kép mértani alakulata általában oly határozott, hogy a távlat önmagától adódik. De egészen más az eset szabálytalan, határozatlan, szeszélyes alakú tárgyakkal, mint pl. fáknál, bozót-nál, hegyeknél... Ezeknél átlátszó légkör mellett képünkön gyakran kibogozhatatlan chaos-t kapunk, míg ellenben a pára érthetővé teszi a képünket.

Leegyszerűsíti. — Ez nyilvánvaló; ezt felesleges lenne részletesebben fejtegetni. De amit igenis, nyomatékosan hangsúlyozni kell, az az egyszerűsítés szükséges volta. Nincs hatásos kép egyszerűsítés nélkül. Minél egyszerűbb a kép, annál megkapóbb, annál mesteribb. Tudom, hogy a felvétel helye, t. i. a gépnek a megfelelő nézőpontra való elhelyezése teljesítheti ezt a feladatot. Ugy mondják, hogy elegendő a főtémára helyezni a hangsúlyt, a többi alárendeltté válik és elmosódik. Ez elméletben kétségkívül helytálló, csak hogy — sajnos — nagyon ritkán sikerül a gyakorlatban is szerencsésen alkalmazni. A háttér a legtöbb esetben nagyon kellemetlenül lágy, elmosódott és vattás lesz.

A ködnek további nagy előnye, hogy elnyomja a színeket. Ez utóbbiak a fényképező legnagyobb ellenségei. A színek okozzák a legtöbb csalódást. Ha élénk színű dolgokat fényképezünk, soha sem fog minket képünkön a színeknek feketében való visszaadása kielégíteni. Nos, a pára, különösen ha nap ellen foto-

grafálunk, annyira elnyomja a színeket, hogy a táj szinte monochrommá válik. Ez a fényképező szempontjából egyenesen ideális és ezért jönnek ki ily dolgok a képen megragadó valósággal.

Meg kell jegyeznünk, hogy a pára nem zárja ki a napsütést. Sőt a kettőnek együttműködése ellenfényben adja a leghatásosabb effektusokat. Ezek a körülmények általában véve leginkább reggel, 1—2 órával napfelkelte után adódnak. Az ég már igen világos, de még ködréteg úszik a nap alatt. Ez a legragyogóbb hatások ideje. De gyakran csak rövidre szabott ideje. Egyrészt mert a nap csakhamar felszívja a térben úszó párákat, másrészt mivel gyakran úgyszólván pillanatok alatt szertefoszlik ez az álom, ez a varázslat. Egy rövid szélroham mindent elsöpörhet és nem tehetünk egyebet, szedhetjük a sátorfánkat.

De ne essünk túlságosan kétségbe a nagy hatásoknak ily gyors múlandósága miatt. Ezeknek a keresése, akárcsak a ritka vadra való való les, csak annál izgatóbb.

Léonard Misonne.

Válasz dr. Kunszt János és Vydarány Iván uraknak

Szerkesztőségünk, abból az elvi felfogásból kiindulva, hogy a magyar amatőrfényképezésnek nem a pártoskodás, hanem az összefogás válhatik csak hasznára a maga részéről következetesen kerül mindent, ami nem ezt az utóbbi célt szolgálja. Viszont éppen a pártatlanságunk teszi kötelességünké, hogy készséggel adjunk helyt minden mértékadó magyar amatőr felszólalásának, tekintet nélkül arra, hogy az meg-egyeznek vagy ellenkezik-e szerkesztőségünk felfogásával.

Ennek előrebocsátásával közöljük Seiden Gusztáv amatőrtársunk alábbi sorait:

Előljáróban bocsánatot kell kérnem mindenkitől, aki e sorokat olvassa, hogy pontos adatok felsorolásával untatom, de ebben a furcsa módon folytatott vitában úgylátszik szükséges a tények pontos leszögezése, amint az alább következők igazolni fogják.

Dr. Kunszt János a „Fotóművészeti Hírek” márciusi számának 46-ik oldalán, a második hasábon a következőket írja:

„A második akadály az, hogy mindenki, ki a nevezési díjat megfizeti, a kiállításokra beküldheti képeit. Ez ellen nehéz védekezni, mert a MAOSz. és más egyesületek tagjai, az egyesületen kívüliek (sajnos) tízezrei képeiket beküldhetik s biztos, hogy gyakran sikereket is fognak elérni. A mi szempontunkból csak az a fontos, hogy MAOSz. kollektív gyanánt egységes, magasszínvonalú képanyag vehessen részt a nemzetközi kiállításokon. Volna persze erre is segítség, mégpedig az, hogy megalakulna a fényképezőegyesületek nemzetközi szö-

vetsége s ennek tagegyesületei által rendezett nemzetközi kiállításokon *csak* a tagegyesületek, illetve *csak* kollektívok vehetnének részt s *egyedül jelentkező fényképezők el volnának zárva a részvétel elől.*"

Azt hiszem, nem kell bővebben magyaráznom, hogy dr. Kunszt János, mint feljebb olvasható, sajnálatosnak tartja, hogy egyesületen kívüliek tízerei képeiket kiállításokra beküldhetik és szükségesnek látja ez ellen oly módon védekezni, hogy nemzetközi kiállításokon csupán szövetségi kollektívok vehessenek részt, minden külön induló kizárásával.

Mivel jómagam is önállóan szoktam kiállításokon indulni és a művészi fejlődés szempontjából helyesnek tartom a legteljesebb szabadságot és nem bízom feltétel nélkül a szövetségi juryk ítéletének csálthatatlan voltában: szükségesnek láttam ezeket az *elvi* szempontokat rövid cikkben kifejteni, már csak azért is, mert a javaslat indulási jogától akarja megfosztani azokat az egyedüljáró kiállítókat, akiknek a külföldön elért eredményei mindenképpen magyar sikernek számítanak.

Erre a cikkre két válasz érkezett dr. Kunszt János és Vidarény Ivántól, ugyanazon lap júniusi számában.

Dr. Kunszt, a 119-ik oldal második hasábján így felel:

„Nem javasoltam azt, hogy külföldi kiállításokon *„csak”* szövetségi kollektívok vehessenek részt, hanem azt írtam: „mindenki, ki a nevezési díjat megfizeti, a kiállításokra beküldheti képét.”

A két idézet összehasonlítása után meg kell állapítanom, hogy dr. Kunszt válaszában pontosan az ellenkezőjét állítja annak, amit első cikkemben javasolt és miután ilyen kényelmes eljárással túltette magát a vita *elvi* részén, jónak látja ellenem *személyi* támadást intézni, hogy ezáltal *elvi* álláspontjának hiányát elta- karja.

A személyeskedő megjegyzésekre izlésem tiltja felelni; a javaslatról pedig dr. Kunszt mondja a leg súlyosabb kritikát, amikor azt is tagadja, hogy leírta.

Vydarény szerkesztő úr azonosítja magát dr. Kunszt válaszával és mint írja, „álláspontja az övéve tökéletesen megegyezik”. Erre az állásfoglalásra nem óhajtok megjegyzést tenni; a tények beszélnek önmagukért is. De nagyon lekötelezne Vydarény úr, ha megmagyarázná nekem, hogyan használhattam ugródeszkanak a MAOSZ-t, amikor komoly eredményeimet mind külföldön értem el.

Vissza kell utasítanom azt az állítást is, hogy én „önzsürizési alapon” mint a magyar fotográfia képviselője léptem fel. A folyóirattal, amelynek képanyagát összeállítottam, csupán a modern magyar fotografusok, nem pedig a magyar fotográfia nevében leveleztem és cikkünk is, melyet magyarázatul írtunk hozzá, „A modern magyar fotográfia iránya és céljai” címet viselte. Sajnos, ez a cikk elkészült és arról természetesen nem tehetek, hogy a lap

cikkírója azonosnak vette a modern fotográfia-t a magyar fotográfiával.

Hiába aposztrófálják gúnyosan a „gondolat és művészi szabadságra” való hivatkozást, mert ugyanezen elvek védelmében mindig tiltakozni fogok, ha újra felmerül ilyen javaslat, amely el akarja zárni a feltörekvő fiatalok elől az érvényesülés lehetőségét.

Seiden Gusztáv.

Az ember néha elgondolkozik ...

IV.

Furcsa az, hogy a közhasználatba néha belekerülnek egyes szavak vagy kifejezések és ezeket a tömegek átveszik és használják, anélkül, hogy figyelemmel lennének reá, vajjon azok helyesek-e vagy sem?

Ilyen például a fotografálással kapcsolatban használt „kontár” szó.

Régi fájdalom és panasz a szakfényképeszek tiszteletreméltó gárdájának, — tehát a szabályszerű iparüzési jogosítvánnyal bíró fotografusoknak — a „kontárkérdés”.

Hogy folyóiratok, képesmelléletek szerkesztősegei egyes amatőrök fényképfelvételeinek kópiáit közlés céljából, pénzért szokták megvásárolni, valamint hogy egyes amatőrök pénzért úgynevezett „amator-munkákat”, előhívást, kopírozást, nagyítást, stb. elvállalnak. Egyszóval hogy fotografikus munkákat pénzbeli ellenszolgáltatásért, — az mindegy, hogy olcsón vagy drágán, mert itt elvről van szó, — amatőrök is végeznek.

Ez: a „kontárkérdés”. És ezek az amatőrök: a „kontár”-ok.

Nem érzem magamat sem hivatottnak, sem jogosultnak, hogy a kérdés *elvi* részének boncolgatásával foglakozzam. Már csak azért sem, mert ez ellenkeznék a „FOTO” programjával. Mindössze magára a szóra, mint definícióra szeretnék néhány észrevételt tenni.

Mindenekelőtt is jöjjünk tisztába azzal, hogy ezt a szót: „kontár”, — a törvény nem ismeri, nem használja. A magyar nyelv ismeri is, használja is, azonban egészen más értelemben.

„Kontár” az, aki valamit csinál, azonban nem jól csinál, hanem rosszul. Tehát: amit egy más közhasználatú idegen szóval úgy fejezünk ki, hogy „fuser”.

Csak hogy azok, akik a „kontár” szóval a fotografálással kapcsolatos „kontárkérdés”-ben élni szoktak, egészen mást akarnak vele kifejezni.

Azt, hogy valaki *jogosulatlanul* vagy *jogosítottság nélkül* végez munkát és rontja másnak a kerestetét.

Két fogalom: „kontárság” és „jogosulatlanság” más és más. Egymást egyáltalán nem fedi. Sőt nem is érinti. Mert azt nem szüksé-

ges érvekkel és példákkal külön bizonyítgatnom, hogy valaki kellő jogosultság mellett is lehet „fuser”, éppen úgy, mint hogyha valaki jogosultság vagy akár minősítettség nélkül is alkothat valami tökéletes művészi szépet.

Az kétségtelen, — és valószínűleg innen származhatik a „kontár” szó félreértett és helytelen használata, — hogy valamikor régen, még a céhrendszer idejében „kontárok”-nak nevezték a céhek kötelékein kívül álló iparosokat is. Azonban a céhrendszer megszűnése után és jelenleg is, általában a *tamulatlan* iparosokat értik ez alatt. A szó tehát valójában nem a munkára való jogosulatlanságot, hanem az ismeret vagy a képesség hiányát jelenti.

Voltaképen ezt jelentette a céhrendszer korában is.

A céhbe nem vettek fel olyant, aki „fuser” volt, viszont aki a felvételét kérte és képességeinek bizonyítására be is mutatta valami „remekbe” készített munkáját és ezt a céh ilyenek el ismerte, el is fogadta, — azt bevették maguk közé akadálytalanul.

Az előfeltétel tehát a tudás, a képesség volt. A céhbe való felvétel, a céhtagság csak az előbbinek a folyamánya.

Akit nem vettek fel, azért nem vették fel, mert az általa bemutatott „remek”-munka nem ütötte meg a mértéket. Mert az illető csak „kontár” a munkájában. Nem ért hozzá. A munkája csak aféle „kontár-munka”.

A régi, céhen kívülálló „kontár”-t és a mai kiállító, márkás fotóamatort nem lehet egy kalap alá foglalni. Hiszen tudjuk jól, hogy a fotótechnika, fotóízlés, fotókultúra számos tökéletesítése, vívmánya, éppen az amatőröknek köszönheti a létét.

—t.

Megvilágításmérő nagyításhoz

Különösen a kezdő, de még a haladottabb amatőröknél is gyakran előfordul, hogy nagyítás alkalmával nem tudják, mennyi ideig világítsák meg a pozitív papírt. A próbacsík alkalmazásánál is megtörténik, hogy egy-két nagyítás nem sikerül, a szükségesnél rövidebb vagy hosszabb ideig tartott a megvilágítás.

Az anyagi veszteségtől eltekintve, bosszankodik is az ember és több olyan fotografus amatort ismerek, kik azért nem nagyítják kis, 3×4 cm-es felvételeiket, mert az első próbálkozásaik nem sikerültek, vagy pedig kárvallott amatortársaiktól azt hallották, hogy a nagyítás nehéz mesterség. Ezek, tekintve, hogy 3×4-es képek nem nagyon élvezhetők, vagy abban hagják a fényképezést, vagy pedig a nagyítást, a fényképezésnek a legszebb és legélvezetesebb ágát elvégeztetik valamelyik szakújjal.

Az alábbiakban közlöm egy oly egyszerű kis készülék leírását, melynek segítségével könnyűszerrel megállapítható a különböző fedettségű negatívokhoz szükséges megvilágítási idő.

A készülék működése a fotometrálas elvén alapszik.

Szükséges alkatrészek:

1 darab 2000—3000 ohmos változtatható ellenállás, lehetőleg 60 watt terheléssel. (R)

1 darab forgatógomb.

1 darab 15, esetleg 25 wattos izzólámpa.

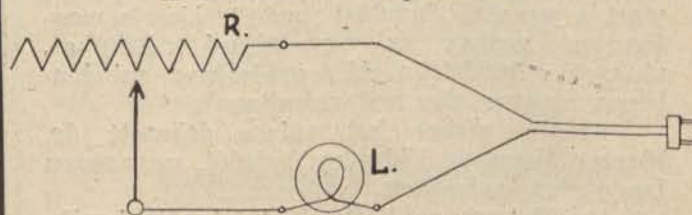
(L). 1 darab lámpafoglat.

1 darab villásdugó.

1—2 méter kéteres sodrott villanyzinór.

Kb. 30 cm. kötőhuzal és néhány különböző nagyságú csavar, azonkívül egy kis doboz, ennek nagyobbik oldala szigetelőlap.

A készülék elvi kapcsolása:

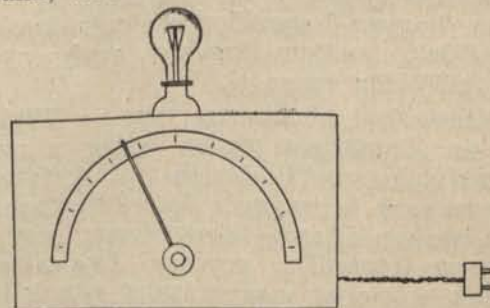
A készülék összeállítása:

A szigetelőlapra rászerezzük az ellenállást. (60 wattos ellenállás változtatható kivitelben nem kapható, helyette vegyünk egy porcellán hengerre tekercselt ellenállást, ezt egy kis ügyességgel magunk is változtathatóvá tehetjük.)

A doboz egyik keskeny oldalára felerősítjük a lámpafoglatot, a kéteres zsinór egyik végét hozakötjük a lámpafoglat egyik pólusához, a másik végét az ellenállás valamelyik végéhez. A zsinór szabadon maradt végeire felszereljük a villásdugót. A lámpafoglat másik pólusát összekötjük az ellenállás szabályozó karjával. Az ellenállás szabályozó karjának tengelyére felerősítjük a forgatógombot és közvetlenül a forgatógomb alá egy mutatót forrasztunk.

A szigetelőlapot négy csavarral a dobozra erősítjük, úgy, hogy az ellenállás a dobozba kerüljön.

A szabályozó karra szerelt mutató alá a szigetelőlapra fehér papírból egy körivet ragasztunk, ez lesz a készülék skálája.

A készülék külső képe.

Ha a készüléket összeállítottuk, az izzólámpát a foglatba csavarjuk és az egészet

Dulovits Jenő:

Csendélet.

Vadas Ernő;

Meleg van

Palovich Sári :

Virágok között

Szcmkó Tibor

Hullámokor

Schuster Ferenc :

Segítség

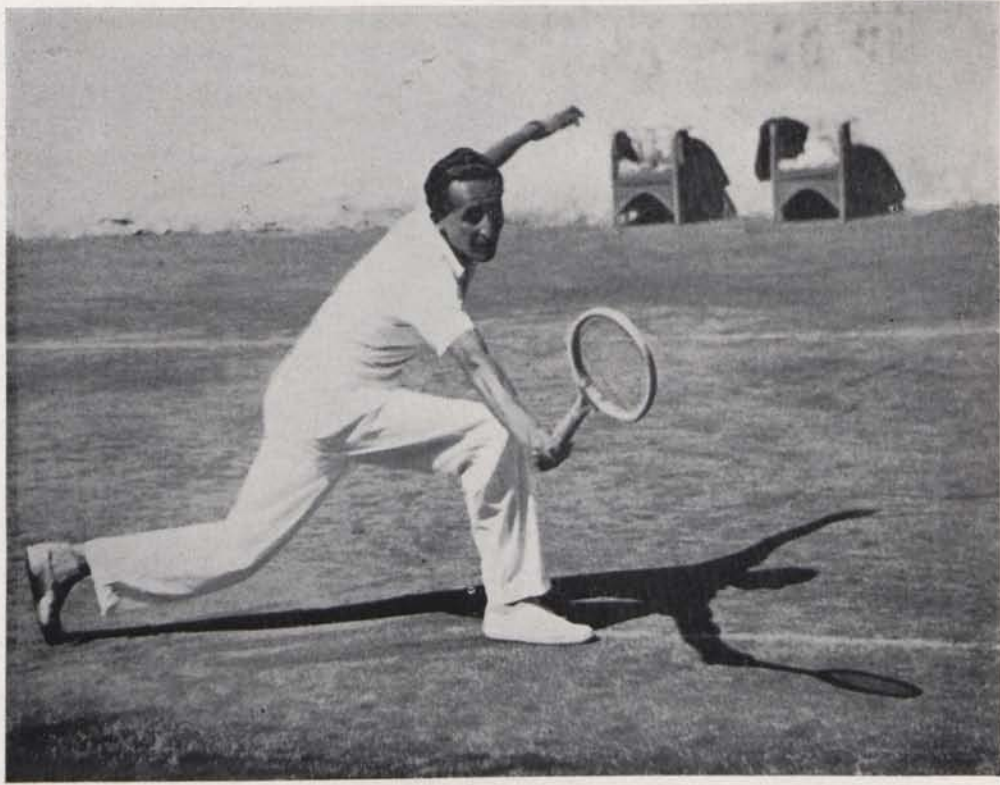
Aschner Patty:

Liliom

Szöllösy Kálmán:

Aratás

Thirring Gusztáv:

Backhand

kipróbáljuk. A villásdugót a hálózati vezeték valamelyik konnektorába illesztjük és az ellenállás forgatógombját lassan forgatjuk. Ekkor a lámpa kigyúlad, majd a beforgatás mértékének megfelelően élénkebb fénnel fog égni. Ezután az egész készüléket a nagyítónk alapdeszkájának valamelyik oldalára szereljük, úgy, hogy a lámpa megvilágítsa az alapdeszkára kivetített képet.

Ezután a készüléket kalibráljuk.

A negatív keretbe egy normális fedettségű negatívot helyezünk s azt kivetítjük egy fehér lapra, élesre állítjuk, majd a megvilágításmérő szabályozó karját lassan beforgatjuk, miközben a megvilágításmérő lámpája előbb halványan, majd mindig erősebb fénnel fog égni. Ezalatt figyeljük a kivetített képet. Minél erősebb fénnel ég a megvilágításmérő lámpája, a kivetített kép annál inkább fog halványodni, már csak a körvonalait látjuk, majd egyszer csak ez is eltűnik. Ebben a pillanatban a szabályozást megszüntetjük s a szabályozó karra szerelt mutató helyzetét az alatta lévő fehér köríven megjelöljük.

Ezután a nagyítást szabályszerűen elvégezzük, a képet előhívjuk, s ha a kép jó, akkor a megvilágítási időt a fehér köríven felvett jel fölé írjuk.

Egy adatunk már megvan.

Ha most különböző fedettségű negatívokat helyezünk a negatív keretbe, s az előbb leírt eljárást minden negatívnál elvégezzük, megvilágításmérőnk kalibrálása készen van.

Ezután bármilyen negatív kerül nagyításra, a szükséges megvilágítási idő könnyen és gyorsan megállapítható, csak a megvilágításmérő lámpájának fényét addig erősítjük, míg a kivetített kép épen előtűnik. A szabályozó karra szerelt mutató a kérdéses negatívhoz szükséges megvilágítási időt mutatja.

A már egyszer felvett jelek, illetve adatok mindenkor, bármilyen rendszerű (fixfokuszhoz nem) nagyítóhoz érvényesek, csak arra ügyeljünk, hogy ha a megvilágításmérő kalibrálását 15 wattos izzólámpával végeztük, mindig hasonló értékű lámpát használjunk.

Horváth Ferenc

Apró fogások

A fényképezés mai technikai állása mellett minden amatőrnek, — aki a fényképezés kezdeti nehézségein túl jutott, — legfőbb törekvése az, hogy képeit nagyobb formában adhassa elő. De nemcsak a nagy forma ösztönzi az amatort a nagyításra, hanem esztetikai okok is és pedig a nagyításnak az az előnye, hogy módot nyújt a képszerkezet korrigálására, képkivágással.

Ha végiglapozzuk a fotóárjegyzékeket, azt tapasztaljuk, hogy olyan nagyító, — ami 6×9 cm-től lefelé univerzálisan használható lenne, $12 \times$ lineáris nagyítás mellett, — nincsen pia-

con. Szinte érthetetlen, hogy a gyárosok ebben a kérdésben mennyire nem értik meg az amatőr igényeket. Viszont, ha azt vesszük figyelembe, hogy az egyetlen univerzálisnak mondható nagyítót magyar cég készítette, úgy arra kell gondolnunk, hogy talán a külföldi amatőr nem tulajdonít olyan fontosságot a nagyításnak, mint a magyar amatőr, s így a kereslet hiánya a fő oka a megoldatlan nagyító kérdésének.

Amint azt a korábbi lapokban jeleztük, több hozzánk intézett kérésre köztünk olyan nagyító készüléket, amelyet olcsón el lehet készíteni és melynek minden egyes része több éves tapasztalat után szűrődött le s így kezelése gyors és kézhezálló.

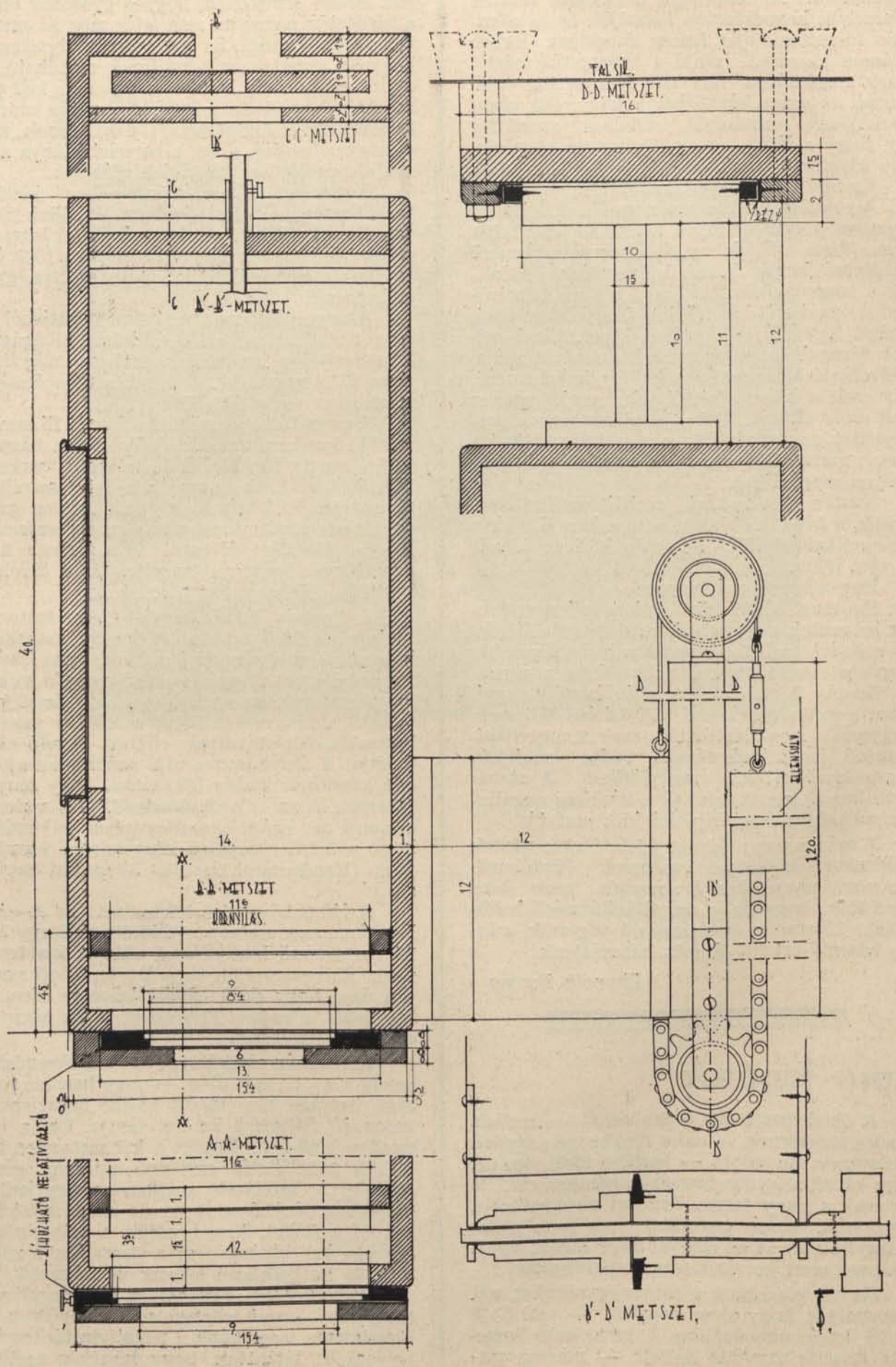
A nagyítóval max. 6×9 cm negatívból (illetve 9×12 negatívból 6×9 közép kivágással) készíthetünk a legkisebb negatív méretig lineárisan $11 \times$ nagyítást, a nagyítás képméretének maximuma pedig 40×50 .

A nagyító kondenzátoros típus, 115 mm átmérőjű kondenzátorral, tulajdonképpen nagyító-toldal, amely fényházból és tologató szerkezetből áll. A vetítést a nagyító toldatra szerelhető kimustrált 6×9 géppel végezzük. Ilyen gépet az, akinek nincsen, ma már olcsón beszerezhet. A gép választásánál csak az a fontos, hogy anasztigmát legyen a lencséje, és a távolságbeállítás oldalcsavarral történjen.

A fényház B', — B', és C, — C, metszete mutatja a mellőző labirintust, mely megakadályozza a fény kiszóródását. A labirintus középső válaszfalán cca 20cm hosszú rézcsövön visszük be a fényforráshoz a vezetékot. Ez a rézcső ki-be tolható a fényforrás fókuszba állítása miatt, s helyzetét oldalcsavarral ellátott hüvely állandósítja. A fényházon a rajz szerint kis ajtócskát készítünk kettős ütközéssel, hogy fény ne jöhessen ki az illeszkedéseknél. Az ajtócskát célszerű az egész házszelességben elkészíteni, hogy a belső részekhez kényelmesen hozzáférjünk (Kondenzátor tisztítás, lámpatest cserélés, stb.)

A lámpaház alsó kiképzését az A—A és B—B metszet mutatja. Főhülről lefelé egy 14×14 cm méretű környilással ellátott keretet látunk. Ebbe szereljük be a kondenzátort pontosan úgy, hogy ezzel együtt lehessen kiemelni. Így tehát a rajzon 11.6 cm-el jelölt környilás esetenként változik.

A fényház alatt látjuk azt a fiókrendszer, amely a 9×12 negatívot, — vagy hasonló nagyságú üveglap közé fogott kisebb negatívot, — befogadó fiókszerű keretet tartja. Ezt a fiókszerűen kihúzható keretet a két metszeten csak a jobb szemléltetés kedvéért mutatom egészen feketén. A kerettartó szerkezetet úgy kell elhelyezni a fényházon, hogy ne magunkfelé húzzuk ki a fiókot, hanem oldalt a balkezünkkel, így nem kell kihúzás esetén visszalépni a nagyítótól és ha balkézrel húzzuk ki a keretet, úgy a jobb kezünkkel igazíthatjuk el a negatívot a keretben. — ami kétségtelenül előnyösebb. Ha figyelmesen megnézzük a negatív tartó keret elhelyezését, láthatjuk, hogy kivetítés esetén a

nagyított kép rövidebb oldala lesz merőleges a nagyított tartó falra, (egyszerűbben mondva, querenben fogjuk látni a kivetített képeket). Ez első pillanatban kicsit szokatlan, minthogy a képek nagyobb százaléka inkább az álló, mint a fekvő forma, de ezzel az elhelyezéssel el tudjuk érni, hogy a gépnek nem kell nagyon kilógni a faltól. Ez az indoklás elég teoretikusan hangzik, mert a képek magassági és szélességi mérete között (40×50 -nél) 10 cm a különbség, ez azonban a gép falsíktól való összes kilógásának 25 %-a (így már kedvezőbben hangzik az indok!). Megjegyzem azonban, hogy ez a querhelyzet csak a szélső értékeknél áll elő (6×9 lemez és 40×50 nagyítás) s így tényleg érdekes rövidebb kisugárzással építeni a nagyítót.

A fényházat a tolószervezettel 12×12 cm méretű és a D—D metszetből látható I alakú konzol köti össze. A konzolnak a falsík felé eső T szárán, kétoldalt $12-12$ cm hosszú és $8/8$ mm keresztmetszetű rézrud van szerelve, melyen sülllesztett csavarokkal. Ez a rézrud pontosan illeszkedik és csúsztatható a $10/10$ mm külső méretű és 1 mm falvastagságú U alaku rézsinbe, amely apró csavarokkal sűrűn fel van erősítve a D—D metszeten látható 2 lécc közbeiktatásával a 16×120 cm méretű deszkalapra.

Sajnos, helyszűke miatt a 120 cm hosszú csúsztató szerkezetet oldalnézetben csak többszöri megtöréssel ábrázolhattam, azonban nem nehéz elképzelni összefüggést. A csúsztatólap felső részén ú. n. sátorcsiga van felszerelve, ezen át van vetve az egyik végén a konzolhoz erősített, a másik végén, — huzalfeszítő közbeiktatásával — az ellensúlyhoz erősített sodrott acélkötél. A csúsztatólap alsó végén a D'—D' metszet szerint bicikli hátsó fogaskerék van felszerelve egy tengelyre, forgató gombbal. A fogaskeréken át van vetve bicikli húzólánc, amelynek egyik vége a konzol alsó részéhez, a másik vége az ellensúly alsó részéhez van szerelve.

A fogaskerékkel közös tengelyre szerelt forgatógomb balra fordításával felfelé, jobbra fordításával lefelé csúszik a nagyítót.

Az esetben, ha gondosan állítottuk össze a csúsztató szerkezetet, a réz vezetősin és rézrud felerősítésére szolgáló csavarfejek nem állanak ki, úgy a nagyítót, — ezzel a láncfogaskerék meghajtással — két újjal fel- és lehúzhatjuk, az simán és egyenletesen fog járni.

A fogaskerék felerősítését mutatja a D'—D' metszet. Ezt az ábrát szándékosan nem méreteztem meg, mert amikor a Teleky-téren beszereztem a fogaskereket, azt tapasztaltam, hogy két egyforma kerék még véletlenül sem akad. Az ábrával inkább csak elvileg akartam mutatni, hogy a fogaskereket hogyan szerelhetjük fel két fél faorsó közbeiktatásával a tengelyre. Az orsót és gombot faesztergályosnál minimális összegért meg lehet csinálni.

Az ellensúly méretét legegyszerűbb úgy meghatározni, hogy a nagyítót konzollal és géppel mérlegem lemérjük, kiköbözzük és kiöntjük ólomból. A formára fel lehet használni papírdobozt (cigaretta-hüvely-doboz), ebbe még ki-

öntés előtt becsavarjuk a sodronykötél és lánc-tartó horgokat. Majd a dobozt homokba ágyazzuk, hogy a súlyos ólom szét ne nyomja. Kihülés után leszedjük a dobozt s a körülöntött horgokat még erőszakkal sem tudjuk kitépni az ellensúlyból. Az acélsodrony és az ellensúly közé huzalfeszítőt ajánlatos beiktatni, hogy a kötések stb. kihuzódásából előálló lazulás után kifeszíthessük a szerkezetet. Célszerű továbbá a lámpatest körül a vetítőház belső részeit aszbeszt papírossal bélelni, úgy a faház nem fog túlságosan felmelegedni s megakadályozhatjuk annak elrepedését.

Az A—A metszeten látható, hogy a negatívot tartó keret az egész keresztmetszeten átmenően van megrajzolva, és annak túlsúlyosságát a gombnál lévő ütköző akadályozza meg.

Ezt a komplikáltabb megoldást azért választottam, mert nagyító toldatunkat diaposzitiv vetítésre is fel fogjuk használni. Ha nagyító toldatunkat vetítésre is fel akarjuk használni, úgy a fényházat és a konzolt ne építsük össze, hanem szárnyas csavarokkal fogjuk egymáshoz, úgy a falraerősített szerkezetéről gyorsan le szerelhetjük. A diaposzitivek részére 2 drb. 14.5 cm $\times$ 13 cm méretű és 8 mm vastag keretet készítettünk s vetítés esetén a diaposzitiveket úgy cseréljük, hogy egyik keretet a másikkal, egyszerűen áttoljuk egyik oldalról a másikra. Készülékünkkel a fenti leírás szerint 6×6 nagyságú diaposzitiveket lehet vetíteni.

Azok a hallgatóink, akik 9×12 cm negatívokkal teljes felületen kívánnak nagyítani, készüléküket a leközölt rajz szerint elkészíthetik. Egyetlen méreten kell csak változtatni. A fényházon, amelyet $14/14$ cm helyett $17/17$ cm belső átmérővel kell elkészíteni. A negatív fiókkeretet tartó részen pedig a 6×9 nyílást 9×12 kell kivágni. A vetítést 9×12 géppel kell végezni s ez esetben 8×8 cm diaposzitivot is ki lehet vetíteni.

A nagyító készüléket 4 drb. ú. n. állvány-csavarral erősítjük fel a falra faorsók (spu^{mi}) közbeiktatásával.

Bővebben a szükséges részletkérdésekre szerkesztőségünk útján készségesen válaszolok.
Schusztér Ferenc.

Előadás

1936. július 2-án, este 7 órakor az Amatőr Mozgófényképezők Egyesülete Budapest, Rákóczi-út 19. sz. alatti helyiségében nagyszámú és nívós meghívott közönség előtt tartott előadásban ismertette Polster Alfréd, a váci Kodak-gyár mérnöke az Eastman Kodak rochesteri gyáranak új találmányát, a Polaszűrőt. Ez a szűrő, amelyet a külföldi szak-sajtó olyan egyhangú elismeréssel bírált, a modern felvételi technika elengedhetetlen segítő-társa lesz. A fizikai optika egyik súlyos alaptételén épül fel és azt viszi át a gyakorlati életbe, a mindennapos fényképezésbe. Az elő-

adó ismertette a Pola-szűrő elméletét, levezette a poláros fény keletkezését és megmagyarázta a szűrőt alkotó kristályok kémiai és optikai tulajdonságát és részletesen foglalkozott a Pola-szűrő gyakorlati fontosságával.

A Pola-szűrőnek két fontos tulajdonsága van:

1. Poláros (sarkított) fényt állít elő,
2. a poláros fény adagolását szabályozza.

A Pola-szűrős felvételeket két csoportra oszthatjuk. Az első csoportba azok tartoznak, ahol a Pola-szűrő csak a lencse előtt van. Ezek az összes külső felvételek. Ilyen pl.: külső felvétel sok világos égbolttal. A Pola-szűrővel az égbolt világosságát csökkenthetjük vagy növelhetjük, anélkül, hogy az előtér-színhatásokat torzítanók. A Pola-szűrő úgy viselkedik itt, mint piros színszűrő, a kettő kombinálása (Pola-szűrő plus piros színszűrő) éjszakai felvételi hatásokat ad, ami eddig csak az infravörösre érzékenyített anyagokkal volt lehetséges. Külső égbolt felvételnél a Pola-szűrővel akkor érünk el legjobb hatást, ha a napsugarak oldalról esnek. Víz-felvételeknél a 32° alatt tartott kamera az összes tükröződést megszünteti és részleteket ad. Kirakatok fényképezése nagyon nagy nehézségekbe ütközött; a kirakatok (csiszolt üveg felületek) előtt lévő dolgok virtuális képe nagyon zavarja az üveg mögött levő tárgyak fényképezési lehetőségét. Pola-szűrővel az a zavaró hatás teljesen megszűnik és a kirakatok belső részét tökéletesen lehet fényképezni. Mintázott anyagok, pl. linóleum, fa, lakkozott tárgyak, fényes szövetanyagok, bőrök fényképezése Pola-szűrős kamerával tökéletes eredményt mutat.

A felvételek második csoportjába tartoznak a műtermi és technikai felvételek. Ha a fényforrás elé is Pola-szűrőt teszünk, úgy a belső felvételeknél poláros fényel világítjuk meg a személyeket, illetve tárgyakat. A poláros fény csak fényes felületekről verődik vissza mint poláros fény, a fénytelen felületeken átalakult szórt, (diffusív) fényé. A lencsére tett Pola-szűrővel a kétféle fény mennyisége közötti viszonyt tetszés szerint szabályozzuk; parallel állásban a felvételi tárgy még fényesebb, csillogóbb lesz, a színhatások csökkennek, keresztezett Pola-szűrős állásnál az összes reflex-fény eltűnik, a szórt fény hatása érvényesül, a contrast-hatás és színhatás megerősödik.

Olajfestmények, elmosódott ceruzarajzok, ujságreprodukciók felvételénél Pola-szűrővel a fehér reflex-fényt levesszük, a contrast hatás tetemesen nő, úgy, hogy nyomdatechnikailag teljesen használhatóvá válik. Portrait felvételeknél is egészen különös hatásokat érhetünk el. Számtalan esetben használhatjuk még a Pola-szűrőt, a fellelvő gazdag fantáziája az alapfelvételeket tetszés szerint kombinálhatja. Trükk-filmek megvilágítására is igen alkalmas, valamint tudományos méréseknél használt „grau filterek” készítésére, exponáló berendezések megvilágításának szabályozására. Az előadó tartalmas előadása után bemutatott néhány jól-

sikerült diapositivet, ugyanazon tárgyról készített szűrő nélküli és szűrős felvételt, majd 16 mm-es filmen készült felvételeket, ahol nagyszerűen láthattuk a Pola-szűrő növekvő hatását a parallel állástól a keresztezett állásig.

Ugy az előadás, mint a bemutatott filmek és diapositívek fényesen meggyőzték a hallgatóságot arról, hogy a Kodak újabb találmánya korszakot alkotó a fényképezésben és minden bizonnyal úgy a szakemberek, mint amatőrök rövid időn belül saját tapasztalataik alapján is azon a véleményen lesznek, hogy a Pola-szűrő elengedhetetlen fontos eszköz a fényképezésben. (Szerk.)

A chróm-betegség

A chrómsav már önmagában véve is mérges tulajdonságokkal bír és azokon a testrészeken, amelyeket ér, gyulladásokat szokott okozni. Ugyanezek a hatásai meg vannak a chromát-oldatnak is.

A chróm betegségre való hajlamosság teljesen egyéni. Egyesek könnyen, mások ellenben, — azonos körülmények között, — egyáltalán nem is kapják meg.

Leginkább jelentkezik a megbetegedési tünet az ujjakon, főleg olyan személyeknél, akiknek ujjai sűrűen jutnak érintkezésbe chromát-oldattal. A baj kifejlődésére a meleg víz szembeszökő befolyással van. Megállapították, hogy a gyengébb, de meleg chromát-oldat hatása nagyobb, mint a hideg, habár erősebbé.

A betegség a legerősebben és a legelső sorban a mirigybetegség (scrophulosis) által megtámadott testrészeken jelentkezik. De megbetegedhetnek más, teljesen egészséges testrészek is, ha chromát-oldattal jönnek érintkezésbe. Lehorzolt bőrön viszketetést, fájdalmat, lázat okoznak.

A chromát-oldat tartós hatásának kitett testrészeken bőrbetegség is fel szokott lépni, — jelesül a kezeken és csuklókon. Éppen így gyakran daganatok és fekélyek is keletkezhetnek, amelyek nehezen oszlathatók el.

A chrómát por belégzése szintén káros hatású, és nyakhártyák gyulladásában jelentkezik és makacs hurutokat okozhat.

A fényképezési üzemekben a kezeken és ujjakon gyakran mutatkozó gyulladások szakszerű gyógykezeléssel könnyen gyógyíthatók. A legegyszerűbb preventív védekezés azonban a gummi-ujjak használata.

Egyesületi hírek

A Photo Club hírei

A Photo Club életében utolsó jelentésünk óta semmi olyan nevezetes esemény nem adta elő magát, amelyet érdemes lenne megemlékeznünk. Ez a hónap a szabadságok ideje, amikor a tagok legnagyobb részt nincsenek is itthon. Ki itt, ki ott, élvezzi az üdülés örömét.

A tagságok kettéválasztása és ezzel kapcsolatban a tagdíjak újból való megállapítása, — amelyről utolsó számunkban már beszámoltunk, — az életbelépés felé közeledik. A közgyűlés erre vonatkozó határozatainak kormányhatósági jóváhagyása iránt a kellő lépések már megtörténtek és így minden kilátás meg van rá, hogy a közgyűlési határozat mielőbb jogerőssé és végrehajthatóvá válik.

A Photo Club vezetőségét máris élénken foglalkoztatják a Szent István napi tűzijáték látványosságával kapcsolatos előkészületek, — előrelátható lévén, hogy ezen az estén, a Club-tagoknak, családtagjaiknak és ismerőseiknek és általában a Club barátainak ismét nagy tömege fogja felkeresni a Club terraszeit, ahonnan a tűzijáték „páholyból“ élvezhető. Hideg ételekről és italokról, frissítőkről gondoskodás történik és a vezetőség ebből az alkalomból, — mint az eddigi években, úgy ez idén is minden valószínűség szerint még valmi külön kedves meglepetést is tartogat a Club vendégei számára.

Képeinkhez.

1. **Dulovits Jenő: Csendélet.** Jellemző példa, hogy egyszerű eszközökkel, helyes térbeállítással, izléssel és technikai felkészültséggel mily pompásat lehet alkotni. A tökéletes anyagszerűség a művész páratlan fototechnikájának bizonyossága. Technikai adatok sajnos, nem állnak rendelkezésünkre.

2. **Vadas Ernő: Meleg van.** Páratlan finomságú állatportré, a lehető legalkalmasabb helyzetben, pillanatban, a kellő mélységelességgel felvéve. A helyes térbeállítás és megvilágítás a kép tökéletességének kiegészítője. Technikai adatok sajnos, nem állnak rendelkezésünkre.

3. **Palovich Sári: Virágok között.** Kedves nyári felvétel, helyes beállítással, kellő mélységgel, azonban nem minden beállítottság nélkül.

4. **Szankó Tibor: Hullámokon.** Pompásan érzékelteti a hűs hullámokon eltöltött kellemes nyári szabadság gondtalan eltöltött pillanatait. Vonalvezetése jó, a fenyeknek a vizen való visszaverődése a legjobb helyen, a hullámok lágy törése a kellő zárgyorsaságról tesz bizonyosságot. Felvéve: Mentor—Compur—Reflex 6.5x9 cm Tessar f. 4.5 rekeszelés f 1.9, Perutz Persenso lemez, 1x szűrő, 1/50 mp. júliusban d. u. 5 órakor. Hívó: Metolborax.

5. **Schuster Ferenc: Segítség.** Nyár van. Két gyermek gondtalan játékban van elmerülve. A kuszált zsineget a „nő“ bogozza ki, míg kis pajtása figyelemmel

nézi. Bájos kép, és — tökéletes fotó. Felvéve Rolleiflex, Tessar f 1:4.5, szűkítés 1:11 1/50 mp. Metol hívó.

6. **Aschner Patty: Liliom.** Jellemkép. A ligeti jassz mindent kifejező portréja. Felvéve Rolleiflex Tessar f 1:4.5, szűkítés f 1:9, 1/50 mp. Metol hívó.

Szöllősy Kálmán: Aratás. A kiváló fotoművész pompás képe a déli nap hevében végzett nehéz, de örömmel végzett munkának nagyszerű ábrázolása. Hangelatos, kifejező és ragyogó. Felvéve Superikonta 6x6 cm, Tessar f 1:2.8, szűkítés f 1:6.3 1/100 mp., Pánfilm, finom szemcse hívó.

8. **Thirring Gusztáv: „Backhand“.** Nehéz témának sikeres megoldása. A sport hevében feszülő izmok, helyes testtartás jellemzik az alkalmas pillanatban lerögzített képet. Rolleiflex felv. f 1:5, 1/250 mp. Metol-hidrochinon hívó.

Kósa József.

Fotoipar köréből

A. **Mimosa A. G.** új bromezüst papírja a **Luxorbrom**, magas érzékenységu brompapír kiváló plasztikával, utólérhetetlen brillanciával és kiváló finom felülettel. Négy fokozatban kapható: lágy, normál, kemény és különlegesen kemény. Felületben: fehér-fényes; fehér-royal; chamois-royal; elefáncsont frescó — mélymatt, szemcsés. — Új kiváló felülettel készül a **Carbon-Braun** gázfénypapír, fresco-elefáncsont fehér, mélymatt, szemcsés felülettel.

A **Bergmann & Co. Wernigerode (Harz)** gyár filmjei 26° Scheiner érzékenységgel, több rétegű öntéssel, magas színérzékenységgel kerültek a piacra. Panchromatikus filmjei „Becopan“ név alatt — fotopanchromatikus — minden méretben kapható. Jellemző tulajdonságuk általában; a tisztaság és az átlagon felüli tág megvilágítási lehetőség és finom szemcsézet. A Bergman féle tárca filmek 5.10 m. vagy több méter hosszban is kaphatók. — Lemezek és papírok kikísérletezés alatt, azokról bővebben a jövő számban közlünk.

Leonard Misonne szabadalmazott lágyrajzú előtétje a „Flou-Net“ úgy a felvételnél, mint a nagyításnál alkalmazható. Nemcsak pótolja, de felülmúlja a legjobb lágyrajzú lencsét is. További előnye, hogy a nagyítás mérve tetszés szerint szabályozható.

Címváltozás: Singer Sándor foto- és rádió cikkek gyári raktára Budapest, IV., Irányi u. 21—23. sz. alá költözött, hol kizárólag nagybani eladással foglalkozik. Új telefonszáma: 18—54—18.

Szerkesztői üzenetek

P. Pál Veszprém. Elismerő szavai végtelenül jól estek. Örömmel látjuk, hogy sikerült megtalálnunk az utat olvasóink szívéhez.

K. Tamás, Budapest. A diaposzítvek színezésére, — ami a képek hatását a vetítés alkalmával szerfelett növeli és magát az előadást is élénkebbé, változatosabbá teszi — igen alkalmasnak találjuk a következő oldatot: A) Rézgalic 1:10, — B) Citromsavas káli 1:10 és C) Vörös vérlúgsó 1:10. Használathoz veszünk A-ból 15, B-ből 120 és C-ből 10 részt. Az abban való

áztatás időtartamához képest a csokoadé barnától a cinóbervörösig elérhetünk minden árnyalatot. A diapozitívról a színezés előtt tanácsos a netáni fátyolozást a következő oldattal eltávolítani: 100 rész fixirnátron 1:10 és ehhez 5—10 rész vörös vérlúgsó 1:10. „Pályázó”. Magunk is gondolunk reá. De egyelőre még várnunk kell vele. Mindenesetre programunkba iktatjuk és mihelyt a viszonyok lehetővé teszik, előállunk vele.

„Knipszer”. Köszönjük a felvetett jó ötletet. Foglalkozunk vele.

T. Béla, Kőbánya. Kérdésére — természeténél fogva — majd külön levélben válaszolunk. Erre azonban némi türelmet kell kérnünk, mert szakértő munkatársunk jelenleg a Balatonon üdül.

B. Endre, Szeged. Mint láthatja: kérdésére és aggodalmaira orvos-munkatársunk ebben a számunkban külön kis cikkben ismertette a „Chrom-betegség”-et. Az Ön esetében nem valószínű, hogy erről legyen szó. Mindenesetre kérje ki orvosa tanácsát.

K. Nándorné, Kispeszt. A Photo-Club által rendezendő fotografikus szaktanfolyam kérdésével a Club választmánya — tudomásunk szerint — ez ősz folyamán fog foglalkozni. A nyár nem alkalmas időpont ilyenre. Lapunkban majd referálunk erről. Valószínű, hogy az előadásoknak ugyanolyanok lesznek a keretei és a programja, mint az eddigieké.

Kiállítások.

Deutsche Photographische Ausstellung, Frankfurt am Main.

1936. szept. 26-okt. 11. Beküldési határidő: 1936. aug. 15. Részvételi díj: 1 Dollár.

Fifth Detroit Salons of Pictorial Photography and Industrial Photography at the Detroit Institute of Arts.

Tweede Internationale „Focus” Fotosalon, Amsterdam

1936. évi szeptember hó 12—27-ig. Beküldési határidő: 1936. évi augusztus hó 10. Részvételi díj: 2.50 hollandi Forint. Beküldhető legfeljebb 5 kép, a következő címre: „Focus” A. G. Abteilung Fotosalon, Bloemendaal, Niederlande.

The Fifth South African International Salon Of Photography To Be Exhibited At The British Empire Exhibition And The City Hall, Johannesburg.

1936. évi október havában. Beküldési határidő: 1936. évi augusztus hó 14. Részvételi díj: 1 Dollár. Beküldhető legfeljebb 4 kép, a következő címre: The Hon. Secretary, Johannesburg Photographic Society P. O. Box 7024. Johannesburg, Sued-Africa.

Royal Photography Intern. Salon London.

1936 szept. 12 — okt. 10. Beküldési határidő: 1936 aug. 14.

IV. Intern. Salon Zagreb.

1936. évi október hóban. Beküldési határidő: 1936 aug. 14.

Intern. Foto-Salon Suomi (Finnország).

1936 okt. — nov. hóban. Beküldési határidő: 1936 szept. 30.

III. Intern. Photo-Salon Ottawa (Kanada)

1936 okt. 23 — nov. 15. Beküldési határidő: 1936 szept. 12.

London Salon of Photography .

1936 szept. 12 — okt. 10. Beküldési határidő: 1936 szept. 2.

Nemzetközi fényképképzőállítás, Budapest (Maosz.)

1936 okt. 24 — nov. 9. Beküldési határidő: 1936 szept. 15.

Jubiláris orsz. művészi fényképképzőállítás Sopron. (1906—1936.)

1936. szept. 6—20. Beküldési határidő: 1936 aug. 15. Beküldhető legfeljebb 4 kép. Nevezési díj személyenkint 3 P. Maosz tagoknak 2 P, mely összeg Horváth Mihály pénztáros (Jéhn-gyógyszer-tár) Sopron címre küldendők be.

Kodachrome film.

1936 július 2-án az Amatőr Mozgófényképezők Egyesületében megtartott Eastmann Pola-szűrő előadás után Polster Alfréd vegyész mérnök bemutatta a legújabb színes Kodak mozifilmet, a „Kodachrome”-ot. A film bemutatását előadás előzte meg, amelyben Polster mérnök ismertette a színes filmezés alapköveit és azokat az elméleteket, melyeken ezek a filmek felépültek s melyeknek végeredménye a fordítható, színes filmek legtökéletesebbje: a Kodachrome film. Az előadó megmagyarázta a Kodacolor alapelvét és párhuzamot vont a Kodacolor és Kodachrome között. Ez utóbbi már nem kísérlet a színes film felé, ez már maga a színes film. Bravuros technikai megoldás: több réteges filmet elválasztatlanul, mégis rétegenként külön kezelve kidolgozni. Es ennek a komplikált megoldásnak az eredménye a színeket tökéletesen visszaható, élethű tonusu, gazdag színezetű film, amelynek kezelése az amatőr kezében nem okoz különösebb nehézséget.

A levetített film gyönyörű volt. Páratlanul szép színek; teljesen elmaradtak az egyéb színes filmeknél látható színtorzítások, mesterkelt hatású, ú. n. vad színek. Ugyanazon felvétel színhatása közelről vagy távolról felvéve nem változik, kevert színek és alapszínek gyönyörű skáláját élvezhettük. A film érzékenysége kb. megegyezik a Kodak Panchromatic anyag fényérzékenységével. Fontos az expozíció betartása. Inkább egy kevéssel többet kell megvilágítani. Kerülni kell a kontrasztos naphatásokat (tehát a nap a gép mögött egyen), mert a festék-lerakódások elég kontrasztot adnak. Semmiféle szűrő nem szükséges a felvételhez. Mi mindannyian, akik ott voltunk, meggyőződünk a Kodachrome film kiválóságáról és az előadó szavaival élünk, mikor azt mondjuk, hogy bár a Kodachrome film néma film, mégis hangosan hirdeti a technika és a Kodak vegyészek újabb diadalát.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

WANAUS JÓZSEF

FELELŐS KIADÓ:

HABEKOST JENŐ

Centrum Kiadóvállalat Rt. Igazgató: Bornemisza Gábor.

KÉRJEN MINDENÜTT

Eisenberger

lemezeket-, csomag és
tekeresfilmeket ortho és
pan érzékenységben

NÉMET

FOTOSZAKLAPOKRA

előfizetés eszközölhető

HASENFELD OSZKÁR

KÖNYVTERJESZTŐ VÁLLALATÁNÁL

BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRUT 14. SZ.

TELEFON: 1-367-20.

foto cikkek
frissen és olcsón
kaphatók

BUCHWALD BERNAT

fotoszaküzletében
Budapest, VII., Wesselényi-u. 33.

Allandóan friss nagyméretű (30×40
cm. is) brompapirok és lemezek

darabonként

is kaphatók!

**R
O
L
A
N
D**

Plasmat 2,7.

**Kereső és
távolságmérő
egy képben**

Filmszámláló

**Kérje
fotoszaküzletébe**

a „BERGMANN”
filmet, lemezt és papírt

A hűségért hűséget kap
mert a „BERGMANN”
anyagnál csalódás nem
érheti

VEZÉRKÉPVISELET:

SINGER SÁNDOR

BUDAPEST, IV. KER.,

IRÁNYI-UTCA 21-23.

TELEFON: 1-854-18

WANAUS JÓZSEF

FÉNYKÉPÉSZETI SZAKÜZLET

Budapest, IV., Sütő-u. 2.

Deák Ferenc-tér sarok

TELEFON: 1-813-26.

Nagyításait elkészíti

Párisi fotolaboratórium

Párisi Nagyáruház

Zalán György fotobolt

Telefon: 1-407-86.

VIII., József-körut 25.

Kérje most megjelent

képes árjegyzékemet!

Szemes Márton
fotókereskedő

Főüzlet: IV., Károly-körut 16. — Telefon: 1-891-66.
Fióküzletek: VI., Teréz-körut 41. — Telefon: 1-124-71.
Most nyílt meg: VI., Teréz-körut 1/c. — Telefon: 1-259-66.
Ujpest, Árpád-út 62. — Telefon: 2-957-49.

Hock és Kiss
preciziós műszerészek

Fényképezőgépek
és töltőtollak
szakszerű javítása

BUDAPEST,
IV., Kossuth Lajos-u. 1.
(Ferenciek bazárában)
Telefon: 1-897-45

Műhelyünk elismert!
Forduljon bizalommal hozzánk!

Nézzé meg a Belváros legmodernebb

fényképezési szaküzletét, ahol

*régi avult gépét modern
gépre előnyösen átcserélheti!*

»FEHÉR OPTIKA«

látász- és fényképezési cikkek szaküzlete
magnagyobbitott helyiségében nagy felkészül-
séggel áll igen tisztelt ügyfelei rendelkezésére

Budapest, IV., Múzeum-krt 2. T.: 1-421-81.

Passepartout és keretet

készíttessen:

LORENZ-nél

Budapest, IV., Károly-körut 3. sz.

Telefon: 1-408-63.

A FOTO

következő,

B. S. E.

kiállítási száma

**szept. 1-én
jelenik meg**

**gazdag kép- és
szöveganyaggal.**

Kiállítás a
**Székesfővárosi
Képtárban**

IV. ker., Egyetem-utca 8.

1936 aug. 18- szept. 30-ig

Perutz

PERSENQ-FILM
PERPANTIC-FILM
PEROMNIA FILM

PERSENQ
PERPANTIC
PEROMNIA

100 %-OS
EREDMÉNY

COLOR

PHOTO

W

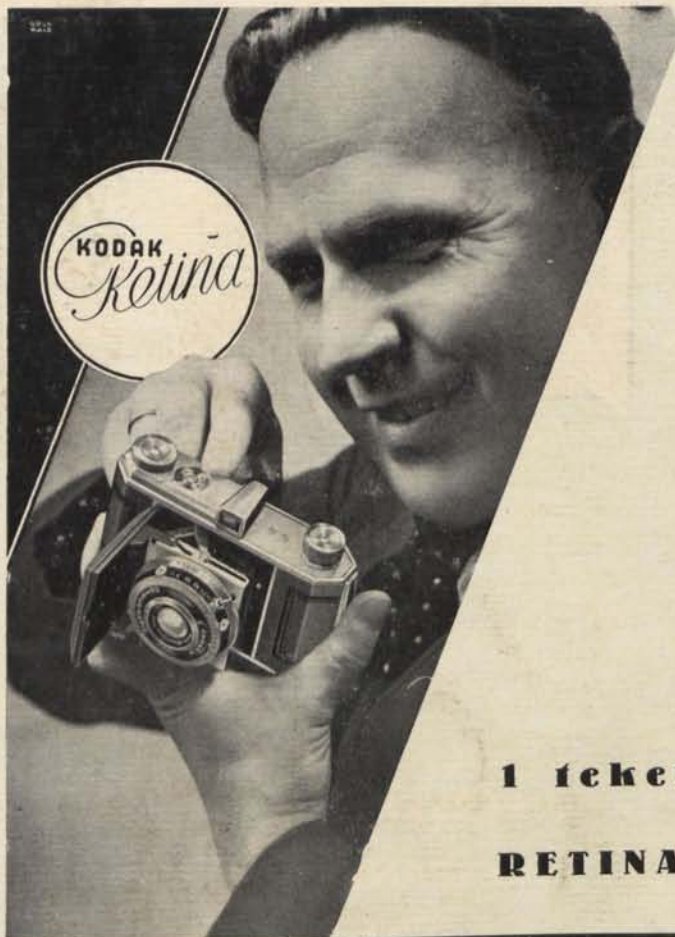
WENTENDORF & WEHNER A. GYŐR

COLOR
FILMEN
LEMEZEN

HOFFMANN FERENCZ
BUDAPEST IV. GERLŐCZY u.5

ALAPÍTOTT 1880

KÉPEK-KERETEK
IV. KÁROLY-KÖRÚT 28.

Megtalálta az igazit

az a fotoamatőr, akinek választása szakértő szemmel az új

K O D A K

Retina

készülékre esett. Miért? Mert ez a készülék kicsi, könnyen hordozható és kezelhető, üzemben gyors, pontos és gazdaságos, felvételei pedig oly tökéletesek, hogy kis méretük ellenére is minden szükséges nagyságra felnagyíthatók.

1 tekercs filmre 36 felvétel

Különbéle típusokban nagy választék

RETINA MÁR 150.— PENGŐTŐL

Chrómozott kivitelben 195.— pengőtől

A FOTO

Vásároljunk
hirdetőinknél!

mindenben

TANÁCSOL

minden jó eszmét, aktuális foto-kérdést

TÁMOGAT

minden jó cikket és képet

K Ö Z Ö L

minden amatőrnek érvényesüléshez

TERET AD

mert a »FOTO« a magyar amatőröké

Akinek tehát jó eszméje, cikke, vagy jó képe van, küldje be a »FOTO«-nak. **DIJAZZUK!**

Akinek felvilágosításra, utbaigazításra, tanácsra szüksége van, forduljon a »FOTO«-hoz.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Budapest, IV.Ferenc József-rakpart 17. Tel.: 1-825-88.**